

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Daniely Zemanové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **D. O.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2016, čj. OD 1367/15-3/67.1/15459/St, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 19. 10. 2016, čj. 59 A 29/2016-21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Jablonec nad Nisou uznal dne 10. 11. 2015 žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), kterého se dopustil tím, že jako provozovatel vozidla Ford Mondeo podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče. Blíže nezjištěný řidič tohoto vozidla totiž dne 13. 1. 2015 v 12:56 hod. v obci Jablonec nad Nisou neoprávněně zastavil a stál v úseku, který je označen svislou dopravní značkou IP 27a – pěší zóna mimo vyhrazené parkoviště. Za to žalobci magistrát uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost

zaplatit náhradu nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí magistrátu potvrdil dne 26. 1. 2016 rozhodnutím uvedeným v záhlaví.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) není převážně spokojen s tím, jak krajský soud posoudil jeho žalobní námitky. Proti rozsudku soudu proto podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] První námitkou je, zda sdělení údajů totožnosti řidiče provozovatelem vozidla na základě výzvy může v plném rozsahu nahradit podání vysvětlení. Stěžovatel totiž nesouhlasí s tím, že podle § 125h odst. 6 zákona by sdělení totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku mělo být považováno za podání vysvětlení podle § 60 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. S tím stěžovatel spojuje otázku, zda tato výzva odpovídala zákonu. Popis skutku ve výzvě je odlišný od popisu skutku v odsuzujícím rozhodnutí, nadto se jedná o právní hodnocení. Z tohoto důvodu bylo řízení o správním deliktu zahájeno nezákonně.

[5] Druhou námitkou stěžovatele je otázka, zda se v jeho případě jednalo o krajní nouzi, která by odůvodnila beztrestnost jeho jednání. Stěžovatel postrádá v rozhodování správních orgánů a soudu lidskost. Kladou mu totiž k tíži jeho akutní zdravotní nevolnost, kterou nemohl řešit jinak než jednáním, za které byl poté odsouzen (zastavil v pěší zóně, odběhl do blízké restaurace „*vykakat se a vyzvracet se*“ a poté odjel).

[6] Třetí vadu vidí stěžovatel v tom, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda existovaly důkazy pro jeho odsouzení za přestupek. Skutečnost, že stěžovatelovo vozidlo stálo v působnosti dopravní značky IP 27a, vyplývá pouze z úředního záznamu (k tomu stěžovatel odkazuje na rozsudek ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS). Z fotografií místa spáchání přestupku to zřejmé není. Ve spise proto chybí důkaz o porušení povinností řidiče nebo pravidla provozu na pozemních komunikacích. S tímto bodem stěžovatel spojuje také další důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) – nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Krajský soud ve svém rozsudku neoznačil podklady, které měly sloužit jako důkazy prokazující stěžovatelovu vinu. Soud také nepravdivě uvedl, že rozhodnutí je založeno na svědecké výpovědi strážníka J. B., která však podle stěžovatele neproběhla.

[7] Nad rámec námitek přednesených již před krajským soudem stěžovatel vznáší pochybnost, zda odsuzující rozhodnutí magistrátu splňuje zákonné požadavky. Z výroku ani odůvodnění rozhodnutí magistrátu totiž dle stěžovatele neplyne, kterou konkrétní povinnost řidiče či pravidlo provozu na pozemních komunikacích jako provozovatel vozidla nezajistil.

[8] Stěžovatel proto navrhuje, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu, vrátil mu věc k dalšímu řízení a přiznal stěžovateli náhradu nákladů řízení.

pokračování

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že sdílí právní názor, který krajský soud vyjádřil ve svém rozsudku.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu musí výzva adresovaná provozovateli vozidla obsahovat popis skutku, označení místa a času spáchání, označení přestupku, výši určené částky, datum její splatnosti a další údaje pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7 ustanovení. Všechny tyto náležitosti výzva splňuje. Stěžovatel ve lhůtě ani nezaplatil určenou částku, ani nesdělil (svoji) totožnost řidiče vozidla, proto magistrát odložil řízení o přestupku, neboť nedokázal zjistit totožnost řidiče vozidla (k rozsáhlým krokům ke zjištění pachatele přestupku srov. rozsudek ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46). Poté zahájil se stěžovatelem řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. NSS neshledává v dalším postupu magistrátu žádné jiné vady. Popis skutku ve výzvě nemusí být gramaticky zcela totožný s popisem skutku v rozhodnutí o přestupku. Je pravda, že slovo *„neoprávněně“* může budit dojem, že se jedná o právní hodnocení skutku. To, že jej magistrát použil, však nezakládá vadu, pro kterou by výzva neodpovídala zákonu.

[12] Stěžovatel údajně předpokládal, že poté, co nereagoval na výzvu podle § 125h zákona o silničním provozu, mu magistrát zašle ještě výzvu k podání vysvětlení podle § 60 zákona o přestupcích. K tomu NSS odkazuje na svůj rozsudek ze dne 24. 5. 2017, čj. 3 As 114/2016-46, podle kterého v případě, že provozovatel vozidla nesdělí ve lhůtě totožnost řidiče, není správní orgán povinen pokračovat v šetření přestupku a vyzývat provozovatele vozidla k podání vysvětlení podle § 60 zákona o přestupcích, ale může zahájit přímo řízení o správním deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

[13] V § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu je výslovně psáno, že sdělení totožnosti řidiče vozidla se považuje za podání vysvětlení, což magistrát uvedl i v poučení ve výzvě. To znamená, že pokud takové sdělení provozovatel zašle, má s ním správní orgán nakládat jako se záznamem o podaném vysvětlení ve smyslu § 60 přestupkového zákona. Pokud tedy podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla neuhradí určenou peněžní částku, může (nikoliv musí) v 15denní lhůtě písemně správnímu orgánu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Pokud však provozovatel vozidla žádné takové sdělení neučiní, není za to nijak sankcionován. Takový výklad by totiž odporoval koncepci právní úpravy, která ponechává na vůli provozovatele vozidla, zda osobu řidiče pomůže identifikovat, či nikoliv.

[14] Samostatná výzva k podání vysvětlení, využívající povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu, přichází v úvahu u takových přestupků, které nemohou založit odpovědnost provozovatele za správní delikt (např. přestupků, při kterých je způsobena dopravní nehoda, nebo přestupků, které nespočívají

v nedovoleném zastavení či stání vozidla). V případech, v nichž lze uložit sankci za správní delikt provozovatele vozidla, však správní orgán není povinen vyzvat provozovatele vozidla k podání vysvětlení.

[15] Magistrát neměl v této věci žádnou další informaci o tom, kdo byl řidičem vozidla, a proto správně přestupkovou věc odložil a zahájil správní řízení s provozovatelem vozidla. Dle NSS tak nebyl důvod očekávat další výzvu k podání vysvětlení, tentokrát podle § 60 zákona o přestupcích. Námitka, že sdělení údajů totožnosti řidiče vozidla jeho provozovatelem nemůže na základě výzvy v plném rozsahu nahradit podání vysvětlení a že výzva nebyla v souladu se zákonem, proto není důvodná.

[16] Stěžovatel tvrdí, že jednal v krajní nouzi s cílem zamezit znečištění veřejného prostranství a veřejnému pohoršení. NSS může opět pouze poukázat na to, že se k této otázce již dostatečně ve svém rozhodnutí vyjádřil krajský soud. V případě stěžovatele se vedlo řízení o správním deliktu, neboť magistrátu se do 60 dnů od oznámení podezření z přestupku nepodařilo (neboť provozovatel k tomu mlčel) zjistit totožnost řidiče. Pro vedení řízení o správním deliktu je rozhodné, zda posuzované jednání naplňuje znaky přestupku, ne však všechny znaky skutkové podstaty přestupku. V takovém případě by bylo potřeba i zavinění, což by odporovalo smyslu právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 zákona o silničním provozu. Přitom otázka zavinění je hlavním odlišením správního deliktu (objektivní odpovědnost - zavinění se nevyžaduje) od přestupku (subjektivní odpovědnost - zavinění se vyžaduje).

[17] Pokud by stěžovatel na výzvu magistrátu sdělil, že on sám byl řidičem vozidla, pokračovalo by s ním řízení o přestupku, ve kterém by jeho argumentace ohledně krajní nouze mohla být užitečná (ovšem ani to není jisté, podobné potíže totiž tvrdí nejeden řidič, který neoprávněně zaparkoval a vybral si k zastupování společnost FLEET Control, s. r. o. - srov. rozsudky NSS ve věcech 3 As 114/2016 a 2 As 33/2016). Protože však stěžovatel svou totožnost jako řidiče vozidla neuvedl, magistrát ji ve lhůtě nezjistil a posuzované jednání naplňovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, odpovídá stěžovatel jako provozovatel vozidla podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu.

[18] Odpovědnosti jako provozovatel vozidla by se stěžovatel mohl zbavit typicky na základě liberačních důvodů. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) provozovatel podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Případně by stěžovatel mohl popřít naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu, které jsou vymezeny v § 125f odst. 1 a 2 ve spojení s § 125c a navazujícími ustanoveními zákona o silničním provozu (k tomu opět rozsudek 3 As 114/2016).

[19] Obecně je krajní nouze stavem, který vylučuje protiprávnost různých typů jednání - trestného činu, přestupku i správního deliktu. Stěžovatel by však nemohl uspět se svou argumentací o tom, že neoprávněně parkoval v pěší zóně v důsledku krajní nouze,

ani kdyby soud hodnotil tuto argumentaci věcně. Podle § 2 zákona o přestupcích jedná v krajní nouzi ten, kdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak (podobně definuje krajní nouzi i § 28 trestního zákoníku). Stěžovatel poukazoval na to, že kdyby se včas neodebral na toaletu, mohl by znečistit své vozidlo, případně veřejné prostranství, a způsobit tak veřejné pohoršení, což by mu mohlo přivodit stíhání pro přestupek, případně pro trestný čin. Stěžovatel ale nevysvětluje, jak zákon chrání zájem na tom, aby si majitel vozidla toto vozidlo sám neznečistil. Takový zájem chráněný zákonem, jehož ohrožení by měl stěžovatel odvracet neoprávněným parkováním, tu podle soudu není dán.

[20] Je pochopitelně lidsky přirozenější reakcí vykonat naléhavou tělesnou potřebu raději kdekoli jinde než ve vlastním vozidle (třeba i na veřejném prostranství); ani pro tento případ však stěžovatel věrohodně nezdůvodňuje, proč nebylo možno hrozící „nebezpečí“ odvrátit jinak (například vyhledáním toalety v restauraci, z níž se stěžovatel právě vracel, tedy kterou znal a u které podle všeho předtím parkoval). I kdyby však stěžovatele skutečně postihla nevolnost mimořádně akutní a musel by svou tělesnou potřebu vykonat ihned a na veřejném prostranství, nebyl by první ani poslední. Soud se nedomnívá, že by taková nehoda, která může postihnout každého, mohla vést ke stíhání stěžovatele za jakýkoli přestupek; zmínka o trestném činu už je pak přímo komickou nadsázkou. Proto ani námitka argumentující krajní nouzí není důvodná.

[21] Dle stěžovatele magistrát neprokázal, že vozidlo stálo v působnosti dopravní značky IP 27a, protože vycházel pouze z úředního záznamu o přestupku a pořízené fotografie to dostatečně neprokazují. NSS s tímto tvrzením (stejně jako krajský soud) nesouhlasí. Na první fotografii je stěžovatelovo vozidlo vyfoceno zepředu, jak stojí u papírnictví. Na druhé fotografii je vyfocena značka IP 27a a je zřejmé, že prostor za ní je označen jako pěší zóna. Jedná se zároveň také o prostor, ve kterém stálo vozidlo stěžovatele. Je pravda, že prostor za vozidlem na první fotografii není ostrý. Ve spojení s druhou fotografií lze však poznat, že na obou fotografiích je zachycen kostel, který dále slouží jako orientační bod pro určení místa, kde vozidlo stěžovatele parkovalo.

[22] Z fotografií je také zřejmé, že hlídka městské policie se na místě zdržela několik minut, neboť blok o spáchání přestupku je vypsán v čase 12:56, fotografie byly pořízeny v 12:59. Na fotografii zachycující dopravní značku sice není uveden čas jejího pořízení, to však není třeba. Na rozdíl od automobilů totiž dopravní značky obvykle na svém místě stojí podstatně delší dobu, oprávněně a lze předpokládat, že se z tohoto místa nevzdálí. V souhrnu tedy fotografie obstojně zachycují místo i čas zastavení vozidla stěžovatele. Případ stěžovatele proto nelze přirovnat k případu, o kterém rozhodl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 2. 2016, čj. 30 A 80/2015-43, a na který stěžovatel poukazoval v kasační stížnosti, neboť ve věci stěžovatele lze na základě souboru fotografií dospět k závěru, že vozidlo stěžovatele parkovalo na místě, kde parkování není povoleno.

[23] Není také pravda, že neproběhla svědecká výpověď pana J. B.. Ve správním spisu je na č. l. 49 a násl. založen protokol o ústním jednání, který obsahuje i záznam o výslechu pana J. B. a který je mj. i obsahem kopie správního spisu, kterou si stěžovatel nechal

vyhotovit. V tomto výslechu svědek popsal průběh kontroly dodržování pravidel silničního provozu, při které si všiml automobilu stěžovatele, odstaveného v pěší zóně mimo místo vyhrazené pro parkování. NSS nepovažuje za důležité znovu opakovat to, co již k této svědecké výpovědi vyslovily předchozí rozhodující orgány.

[24] Stěžovatel ve správním řízení nezpochybňoval, že na uvedeném místě parkoval, ani že toto místo patřilo do působnosti dopravní značky IP 27a. Ostatně v odvolání proti rozhodnutí magistrátu sám výslovně uvedl, že na uvedeném místě zastavil, odběhl do nedaleké restaurace vykonat potřebu a poté přeparkoval na jiné místo. Na základě výše uvedeného proto nelze souhlasit se stěžovatelem, že neexistovaly důkazy pro jeho odsouzení za správní delikt provozovatele vozidla. Úřední záznam, který byl v této věci pořízen, byl doplněn fotografiemi z místa spáchání přestupku a svědeckou výpovědí strážníka B..

[25] Stěžovatelův odkaz na rozhodnutí NSS ve věci 1 As 96/2008 není přiléhavý: v oné věci byl totiž řidič shledán vinným z přestupku jen na základě úředního záznamu, žádné další podklady jeho protiprávní jednání nedokládaly (ač zasahující policisty bylo možno vyslechnout). V nynější věci však správní orgány vycházely i z dalších důkazů. Není ostatně od věci připomenout, že v rozporu se stěžovatelovým zjednodušeným chápáním závěrů rozsudku 1 As 96/2008 má samotný úřední záznam, který je doplněn fotografiemi, svou důkazní hodnotu (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2014, čj. 10 As 25/2014-48). Ani ostatní dokumenty (výpis z registru řidičů, odložení přestupkové věci, příkaz stěžovateli, jeho odpor, vyrozumění o konání řízení o správním deliktu, vyjádření stěžovatele ke spisu a protokol o seznámení s podklady) nevyvolávají žádnou pochybnost ohledně zjištěného skutkového stavu.

[26] NSS nepovažuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný z nedostatku důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.: za takové nedostatky se totiž nepovažují dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí soudu, nýbrž nedostatek důvodů skutkových, tj. situace, kdy soud opřel důvody rozhodnutí o skutečnosti, které v řízení nebyly zjišťovány, byly zjištěny v rozporu se zákonem, nebo není zřejmé, zda byly nějaké důkazy provedeny (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Není povinností správních soudů, aby ve svých rozhodnutích znovu výslovně uváděly výčet důkazů, které provedl správní orgán a na jejichž základě poté rozhodl. Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že „*...prokázání přestupkového jednání řidiče* [stálo] *na celé řadě podkladů uvedených v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí*“, a konkrétně se vyjádřil ke dvěma z nich, které nejzřetelněji prokazovaly skutkový stav - k fotografiím z místa spáchání přestupkového jednání a ke svědecké výpovědi pana J. B.. Skutková zjištění byla natolik jasná, že nevyvolávala ve věci stěžovatele pochybnosti o tom, že se jako provozovatel vozidla dopustil jednání, které naplňuje znaky přestupku podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu. Proto již nebylo třeba, aby krajský soud dokazování rozsáhle opakoval nebo doplňoval. Námitka, podle níž neexistovaly důkazy pro odsouzení stěžovatele, a rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, také není důvodná.

[27] Stěžovateli z výroku a ani z odůvodnění nevyplývá, za porušení které povinnosti nese odpovědnost. K tomu NSS nezbývá než doporučit stěžovateli, aby si rozhodnutí znovu přečetl, neboť výrok správního rozhodnutí zní: „*D. O. (...) se dopustil správního*

pokračování

deliktu podle § 125f odst. 1 silničního zákona, když jako provozovatel vozidla zn. FORD Mondeo (...) nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (...), neboť blíže nezjištěný řidič předmětného vozidla (...) neoprávněně zastavil a stál v úseku označeném svislým dopravním značením č. IP 27a-Pěší zóna (...), čímž porušil § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu (...)."

[28] Ve výroku je tedy podrobně popsáno dodržování jaké povinnosti, jež vykazuje znaky přestupku, stěžovatel jako provozovatel vozidla nezajistil, a to takovým způsobem, že tento skutek není zaměnitelný s jiným. Konkrétně je uvedeno místo (u domu č. p. 3 na Soukenné ulici v Jablonci nad Nisou), čas (12:56 hodin), způsob spáchání (řidič vozidla zastavil a stál v pěší zóně, kde mohou vozidla parkovat pouze na místech označených jako parkoviště – § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu) a popis konkrétní dopravní značky, která vymezuje pěší zónu. Je také konkrétně uvedeno, která zákonná ustanovení stěžovatel porušil coby provozovatel vozidla (§ 125f odst. 1 zákona o silničním provozu). Dle NSS tedy obsahuje odsuzující výrok rozhodnutí magistrátu všechny podstatné náležitosti.

[29] Stěžovatel převážně setrval na svých tvrzeních, která uvedl již v žalobě. NSS má za to, že krajský soud ve svém rozsudku vypořádal stěžovatelovy námitky dostatečně a srozumitelně. NSS se s vypořádáním krajského soudu ztotožňuje, a neshledal proto důvody pro zrušení jeho rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[31] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2017

Zdeněk Kühn
předseda senátu